

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАВАКУ

Цена за Србију:	
на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА
ЈЕ У ЗДАЊУ
ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преглату ваља сласти унутрицом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске држан 18. Јуна 1888 г.
(по стенографским белешкама)
почет у 6 часова по подне.

Били су на састанку: председник општине Ж. Карабиберовић; одборници: Захарије З. Поповић, Димитрије Т. Вељковић, Пет. Д. Видаковић, К. Петровић, Св. Ботерић, Гл. Јосиповић, М. Ж. Маринковић, М. Велизарић, Др. М. Т. Леко, Јов Илиј, Раденко Драговић, Милорад Јанковић, Гргур Миленковић, Дим. Наумовић, Т. Ђ. Наумовић, Милутин Ј. Марковић, Милан Банковић, Коста Д. Главинић

Председник. Молим вас господо, састанак је отворен. Изволте господо чути протокол нашег прошлог ванредног састанка, који смо имали о водоводу.

(Секретар чита протокол).

Председник. Има ли ко да учини какву примедбу? (Нема).

Протокол је изведен по усвојеном мом предлогу и по усвојеном извештају стручне комисије о водоводу. — Још није готово штампање тога извештаја, но држим и то ће бити сутра прекутра готово.

М. Велизарић. Ја би молио г. председника да нас извести је ли шта рађено после нашег решења на прошлом састанку по овом предмету?

Председник. Писано је опет понуђачу, извештеп је о нашем решењу, и сад се очекује да дође или да нам одговори.

Др. Леко. На прочитани протокол од прошлога састанка имам нешто да приметим. Ако се не варам, одбор за водовод предложио је и то, да пошто се сви предходни радови посвршавају, онда да се распише конкурс за извршење водовода, а то не стоји у протоколу.

Председник. Одбор је усвојио све онако како је комисија предложила. Молим вас да прочитамо још једном записник одлука. (Секретар чита).

Др. Леко. Дакле, може се додати на крају ове тачке која гласи: „и тек онда да се изради приступи“ још само речи „путем конкурса“. (Усваја се).

Председник. Сад господо да узмемо са дневног реда прво питање о цени леба.

Ја сам варедио те су прибављени ценовници жита и брашна с наше пијаце и молим вас да чујете извештај о томе, па онда изволте казати како да се одреди такса хлебу.

Секретар чита извештај о ценама жита и брашна.

Председник. Пређе је била такса 17 и по пара, но предвакрене десило се да је жито поскупљено на 12 дин. Тражило се од суда два пут да дамо одговора и онда је суд општинеки у управној седници разгледао цене, па пошто због празника ускршњих није било могуће да се сазове одбор, суд је дао одговор полицији да је такса повишена на 19 пара. Сад према ценама коју данас имамо, ја предлажем да спустимо таксу опет бар на 17 и по пара.

Пера Видаковић. Ја мислим да је доста ако се такса хлебу спусти на 16 пара кад имамо брашна по 15 динара сто кила.

Тан. Наумовић. Што каже г. Пера да се такса хлебу сведе на 16 пара то је мало, јер ја мислим да и он не замишља да се од тога брашна што се продаје по 15 динара, може месити хлеб па да буде као што треба. Осим тога кад знамо и то да су хлебари од Јануара до Априла давали хлеб по 17 и по пара и ако је цена брашну била много скупља, па су у том времену имали извесно штете, онда сада неће бити много ако одредимо исту таксу од 17 и по пара.

П. Видаковић. И онда када је цена хлебу повишена, није имало места да се повишава. Храна пада све више и фурунције никада нису на штети него напротив имају увек доброг њара. Наше фурунције закупе по три фуруне па две држе затворене и плаћају кирију на суво само за то, да ту не дође други да конкурише. Осим тога ми и не треба да дозволимо и да дамо могућности фурунџијама да држе фуруне у најглавнијим улицама, у кнез-Михиловој улици, Теразијама и т. д. Него они могу месити леб и пећи га где у крају или у авлијама могу имати фуруне па износити лебац на пијацу. Поглавито треба водити рачуна о томе да свет, који троши лебац добије га по цени каква треба, и да је најсолидније лебац урађен. Наши лебари, то је сенаф, који се јако држи, који сваки час држи своје скупове и лонџе, па куд нагну обично и постигну што год хоће. Не треба да будемо пристрасени него да хладно расудимо и ја сам за то да никако не буде већа цена хлебу од 16 пара према данашњој цени хране.

Ј. Јосиповић. И ја знам да је код нас фурунџија плаћао 4 дук. месечно за једну фурунџијницу коју је држао затворену, само да онде други не дође. То је доказ да они имају доброг рачуна и добре заслуге. Ја држим да ће бити доста ако им се одреди такса од 16 пара.

Тан. Наумовић. Тешка је њина зарада. Ко не познаје њихну радњу може тако мислити...

Председник. И ја господо нисам за то да на рачун публике наше богатимо једну класу људи; али никада не би био ни зи то да једна класа људи ради као надничар

и дабе па да не може својим радом што и зарадити. Ми не треба да дозволимо да они глобе публику, али треба да им дамо да пристojно живе и да своју децу пристojно васпитају. Што се тиче тога да не морају држати фуруне те овде или онде и да могу имати радње своје у авлијама, где би мању кирију плаћали; и то стоји у неколико, али треба онет имати на уму и то да су они и пекари који пеку грађанству печења, колаче и т. д. и с тога треба да су на јавном месту а и сама контрола у мешењу и чистоти лакша је кад су на јавном месту, него кад би се завукли у авлије. Ја знам истина да има један на теразијама који меси и пече леб у авлији, па га износи у дућан и продaje, али кад би то сви радили држим, да не би било баш најпрактичније него би било ограничење у радњи.

Тан. Наумовић. Никако није велика цена од 17 и по пара и ја би вам могао то рачуном доказати. Но да не би давгубили, ја молим одборнике да приме ту цену. (Вичу: доста је 17 пара).

Председник. Добро господо. Видим да има доста господе одборника који су за 17 пара. Други су за 17 и по а г. Видаковић је мислења да буде 16 пара. (Вичу: 17... 17 пара). Онда да ставим на гласање за 16 и 17 пара. Ко је за то да буде цена лебу 17 пара, он ће казати за, а ко је за 16 пара, он ће казати против. (Гласају). — Гласали су *против*: З, Поповић, П. Видаковић, Гл. Јосиповић, Милан Маринковић, и М. Велизарић а сви остали за.

Председник. Сад имамо господо једну молбу еснафа телалског. Они кажу да су од г. министра унутр. дела добили дозволу да могу своје радње држати на Дорћолу или у фишекцијској улици, — па како је општина подигла дућане у овој улици, они траже да им се ти дућани даду под закуп. Поред њих имамо и молбу једног колара и ковача, који ради за пошту и који тамо на плацу општинском и сада ради. Ја вас молим да чујете њихове молбе.

Секретар чита молбу еснафа телалског и молбу Алексе Петровића ковача.

Председник. За уверење да ли телали заиста имају дозволу од г. министра да се могу настанити у фишекцијској улици, тражио сам да ми донесу доказа о томе и они су ми донели једно писмо г. начелника санитета, којим се то потврђује. Изволте чути и то писмо.

Секретар чита писмо.

Пера Видаковић. Ја сам мишљења да све те дућане треба дати под закуп лицитацијом, као што се дају и друга општинска имања.

К. Петровић. Ако се даје лицитацијом онда треба све да узму телали, јер кад два три узму телала, онда имеђу њих не би могао узети на пр. бакалин.

Председник. И ја сам за то да одредимо лицитацију па ко да више — ако хоће јеснаф телалски он може узети све, а за њих би ту било и најзгодније место. (Усваја се).

Дакле господо то је решење: да се одреди лицитација што је могуће пре. (Јесте).

Св. Ботурић. Само у условима лицитације да се стави и то да се могу дати дућани и једном па ако еснаф хоће он нека лицитира сваки дућан па колико му изађе.

Д. Наумовић. Осим тога ја би приметио да би требало оставити дужи рок закупу, — бар на три године,

јер ако буде на 1 годину онда ће мања цена изићи кад је могућност да се мора човек после године дана селити.

Г. Јосиповић. И преко новина да се објави лицитација и да буде што је могуће пре.

Председник. Добро господо. Ја ћу објавити у Днев. листу и нашим новинама.

М. Банковић. Да ли ће то бити лицитација нарочито за телале — или ко год хоће?

Председник. Ко год хоће може лицитирати. Кад се даје лицитацијом, онда, ко да више.

М. Банковић. Ја сам мислио да они не буду у договору. А осим тога, да ли нама неће ту да буде штете јер доћи ће телал јелан па узети дућан, а онај до њега неће узети ниједан бакалин и т. п.

Св. Ботурић. Онда је најбоље дати свих 12 дућана уједно и ја кад сам казао да може један лицитирати и узети све, ја сам имао у виду то што каже Банковић: кад узме телал један дућан, онда до њега други неће узети нико осим онет телал. Овако ако се даје уједно свих 12 дућана, онда телали могу се договорити па узети све.

П. Видаковић. Немојмо господо унапред говорити шта ће бити, Ми сад наређујемо лицитацију, па кад она буде извршена видићемо шта је и тада ћемо говорити.

Председник. У идућем састанку ми ћемо можда моћи да изнесемо лицитацију пред вас као свршену па онда можете одобрити или одбити.

Међу тим сад имамо на реду питање о фијакеру општинском. Наш је фијакер великим штрапацом дотрајао. Мора често пута по 5—6 пута на дан да вози на гробље. Мислим да би се могао и мало боље чувати, али сад шта је да је, — тек он је искварен тако да већ није за употребу. Сад један грађанин нуди нам половна једна кола и даје приде 540 динара, а други хоће да узме наша кола и да му платимо 65 дук. па да нам да нов фијакер. Дакле ја бих молио да одредите два одборника који ће видети и једна и друга кола па после о тој ствари реферисати одбору.

Д. Наумовић. Ја мислим да би било најбоље да се се стара кола продаду па да се купе нова, јер ћемо иначе у овој трампи бити преварени.

П. Видаковић. Ја мислим да није рђаво да се види, па ако није за наш рачун добро, нећемо узети — с тога би баш предложио да то учине г. Д. Наумовић и Гл. Јосиповић и да нам даду своје мишљење. (Прима се).

Председник. Дакле ова два господина одређена су у ову комисију за кола, и овлашћени су да изврше посао. Је ли тако господо. (Тако је).

Онда сад да пређемо на молбу арендатора димњака. Та је ствар била пред нама и ви сте хтели да чујете уговор, — Сад вас молим да га чујете.

Секретар чита уговор са арендатором за чишћење димњака у вароши Београду.

М. Велизарић. Као што потврђује и овај уговор, општина нема да даје арендатору никакве накнаде за штете нити ми можемо да му што отпуштамо од цене. Општина има право да нареди да се чисте ошаци и арендатор коме општина то право своје уступи, има право да чисти све ошаци који нису нарочито уговором изузети, Али сад ту ипак може да буде такав случај да н, пр, ја заиста не

могу да допустим да ошачар чисти кад год хоће, јер, н. пр. бива такав случај да је ошачар једном очистио ошак, па затим ја за неколико месеци нисам ложио ватре, па кад нема шта да се чисти наравно да нећу ни дозволити ошачару да и долази ради чишћења и да му за то плаћам. Што се пак тиче великих фабричких ошака то је друга ствар. Они по овом уговору нису ни таксирани. С тога ја држим да преко ове молбе треба прећи на дневни ред.

Д. Наумовић. Не стји у уговору ништа за фабрике — то видимо; али код Вајферта није само фабрика него тамо има и других његових кућа читава варош, па опет он не да да му арендатор чисти ошак. То не сме бити.

П. Видаковић. Дакле, овде више: уговор о закупу права општинског за чишћење ошак у вароши. Њему је продато право да само он чисти у овој вароши димњаке. С тога нико који уговором није нарочито изузет не сме да зове и да узима друге да му чисте димњаке. Уговор овај треба одржати и тражити код власти да се овај закупац општинског једног права заштити.

Председник. То и радимо господо свакад. Момак Алексићки био је и у затвору што је чистио ошак.

К. Петровић. Мени се чини да постоји еснаф ошачарски, па кад се само једном да искључно право да ошак чисти, онда шта ће да раде они други?

Председник. Ми се бринемо за нашу сигурност и с тога се даје једном лицу да ошак чисти и да оно одговорно стоји за сваки случај пожара због његове неуредности.

П. Видаковић. Знам — али све оно што се даје у закуп треба општина и да одржи и да свима силама иде на то да закупац не буде изигран и оштећен; иначе, сутра неће нам нико ништа дати за тај приход од чишћења ошак.

Гл. Јосиповић. И ја сам за то да треба овоме закупу дати помоћ и заштити га у његовом праву; али нисам за то да му се што од закупне цене опрашта, пошто он може тражити накнаду штете од онога који га штети. (Вичу: тако је).

Председник. Разуме се господо ми ћемо га и од сад заштићавати код власти; а ако он има доказа да га је когод кријумчарењем оштетио н, пр. за 100 динара, нека га тужи општ. суду и суд ће ствар предузети као и сваку другу парницу.

Дакле јесте ли за то да се преко молбе пређе на дневни ред, а закупу да се даје заштита као и до сад. (Усваја се).

Сад имамо господо један акт од конзисторије односно цркве дорђолске.

Изволте саслушати тај акт.

(Секретар чита).

Као што видите овде се од нас просто тражи мишљење,

Тан. Наумовић. Ја мислим да треба да дамо мишљење да се одобри то што траже татори и свештеници цркве дорђолске.

Гр. Миленковић. Ја мислим да они ово питају општину само зато што мисле да општина намерава да на другом месту прави цркву. Но како то није, онда општина нема ништа овде ни да примети.

Тан. Наумовић. Ако се ово овако не уради како се предлаже да се т. ј. продаду она 4 плаца, онда ће Дорђол остати без цркве, јер нема се чиме саградити а садања се регулацијом сече. С тога треба дати мњење да се ово одобри што траже татори црквени.

М. Маринковић. И ја мислим да ту општина не може ништа имати против.

Председник. У главном кад се о ствари размисли, онда је жалост да се морају продавати црквени плацеви на Дорђолу пре него што се Дорђол подигне и регулише, и право да кажем, ја бих волео кад би се Дорђолци обратили на општину да им материјално помогне кад цркву почну подизати, него да дам свог гласа за то да се сада у не време продају плацеви црквени. Ја сам тај који желим да имања општинека и имања црквена буду све већа а не да се продају, зато и кажем да би волео кад се данас не би морало то да продаје него кад буде онде регулација извршена. тада да се постарамо на други начин о подизању цркве за тај крај.

Петр Видаковић. Ја сажаљујем што се овака мисао и покренула код татора и свештеника дорђолских, а још више жалим, што се нашло још људи из тога краја, који то потпомажу,

Господо, 37 метара лице цркве и порте. Та то је брука. Ту нема ни цркве ни порке. Ја видим да ови људи што ово траже, некукају за цркву него хоће да продају плацеве.

Председник. Ако је дорђолска црква баш у таквој опасности, може бити да се може томе помоћи. Ми још нисмо подигли школу и како имамо државни плац код „сакачесме“, који ће нама узесупити, можемо се договорити па учинити трамцу и узети плац гди је сад црква а у размену дати за цркву плац код сакачесме и продајом плацева саградити тамо школу за дунавски крај (Чује се: Тако је).

Петр Видаковић. Ја мислим да ову ствар решимо овако: да је одбор мишлења, да је овај остатак плаца по регулацији једва довољан да се на њему може подићи црква са нужном портом и по томе да се не може ништа од тога продавати.

Председник. Ја би био пре за то, да се то имање резервише и да буде црквено имање како би црква од истог вукла приход. За што да буде приватно имање, кад је боље да остане црквено, а ми да тражимо неки други начин, па да цркви помогнемо.

Јоца Илић. Најбоље би било, кад би се могло изградити, да се црква направи на плацу код Сакачесме. То је место врло удесно за цркву, а на црквеном плацу могла би се направити школа за дунавски крај, која би онде врло удесна била, јер је то средина тога краја.

Таса Наумовић. Њих није руководило то, да продају плацеве што желе да дођу до пара, него кад им држава регулацијом одузме оно земљиште на коме је скоро сва црква онда су се они побринули за раније како ће и ко ће после да направи цркву. С тога су они извели такав рачун, да продају један део од црквеног плаца, па за добивени новац сазидају цркву. Њихова је намера добра, него г. председниче ово је још боље за цркву као што ви рекосте.

Председник. Ја мислим да би ово продавање плацева сада било ништа друго но продавање хране на зелен.

Сада кад још Дорћол није подигнут на своју висину не треба продавати плацеве, јер би то врло штетно по црквене интересе било.

Петра Видаковић. Овде се само тек прича нешто о регулацији. На Дорћолу има још много страћара, које нису још порушене, па неће у скоро доћи регулација ни црквеног плаца.

Изгледа, да иза овога има нешто друго, а не прављење цркве.

Марко Велизарић. Ако хоћемо по души да говоримо, држим баш и кад би срушили ту цркву, она од 100 дуката више не вреди.

Председник. Ја мислим да би могли да кажемо, да је одбор мишљења, да се црквено имање непродаје, већ да се одржи, па ће доцније видети како ће бити. Међу тим дорћолци имају ослонца да се обрате на општину за помоћ и надам се да би је и добили.

Је ли свршена ова ствар господо? (Јесте).

(Свршиће се).

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

КАРАКТЕР

(по Смајлсу)

XII.

Друштво књига.

Књига је свет, у коме се не само даје живети него и уживати.

Вордсворт.

(НАСТАВАК).

Велики задатак биографије и јесте да покаже: шта најбољи човек може најбоље да уради. Слика племенита живота, у стању је да нам послужи и као узор и као покретач у своме правцу. А живети с таквим људма у књигама, то је колико живети с њима самима колико и стећи себи најбоље могуће друштво.

На челу свију биографија стоји она Велика Биографија, књига над књигама — *Свето Писмо*. Јер, шта је управо Биографија, ако не једна велика низа биографија — великих јунака и патријараха, пророка, краљева и судија — која се завршује највећом од свију биографија — животом писаним у Новоме Завету. Колико ту само има великих примера за човечанство! Колико их је који су и поцрпили из њих, највећу снагу, највишу мудрост, и најбољи упут и наук за се! С правом је, доиста, један знатни римокатолички писац могао о Библији рећи: да је то књига, чије речи дејствују

на нас као незаборавна музика, као звук оних црквених звона, којима у веру преобраћени не може да одоли. Блаженство с којим нас она напаја често нам изгледа и живо и стварно, а не само на хартији написано. Библија је део народне свести, и котва његове озбиљности. Моћна предања детинства заступљена су у њеним стиховим; а сила сваке туге и искушења људског скривена у слову њеном“....

Било би, доиста, тешко преценити утицај који је живот великих и добрих људи вазда ишао на уздизање људског карактера. Сама историја најбоље се учи из биографије. У истини та наука (историја) и није друго до колективна биографија; слика човечанства на које утичу и којим управљају поједини људи. Свакако, у историји ми увек видимо боље људе по принципима; па и сами догађаји историјски занимају нас поглавито зато што су везани за осећања, страдања и створ оних који их стварају. Нити се више интересујемо за масе и гомиле људске. Не. Ми увек осећамо и симпатишемо са овим појединим јунацима, чије биографије ударају најлепши и најстварнији печат свима великим драмама историјским.

Између великих писаца прошлости, сва је прилика, да су *Плутарх* и *Монтењ* највише допринели образовању карактера у великих бораца и великих мислилаца; а то, први (Плутарх) износили узор јунаштва, а други истичући питање са којима су размишљали главу сви векови и духови. Рад обојице, пак, извршен је готово по једном калупу, у виду биографије, чије се најживље преставе састоје у сликама карактера и људског искуства. Плутархови „*Животописи*“ на пример, и ако су написани пре хиљаду и осам стотина година, опет, као оно Омирова „*Илијада*“ заузимају прво место међу делима свога рода. Та је Плутархова књига била и омиљена друга Монтењова; а за Иंगлеза она има и нарочита интереса, у колико је, послужила Шекспиру као главна историјска основа у његовим великим драмама класичним. Монтењ је назвао Плутарха и „најузоритијем писцем, биографије“; а Алфијери страшно се и одао литератури, читајући Плутарха. „Ја сам читао — вели он — живот Тимолеона, Цезара, Брута и Пелопида више од шест пута, и сваки пут сам долазио у такву узбуђеност да сам заплакао и јецао.... Кад год сам управо наилазио на неку велику црту ових великана, мене је така ватра обузела, да се за живу главу, нисам могао скрасити на једном месту“...

Плутарх је био омиљени писац и тако разних умова, као што су: Шилер, Франклин, Наполсон

и госпођа Роланд. Ова последња, нарочито, била је тако заљубљена у ту књигу, да ју је носила собом и у цркву и тамо за време службе читала кришом, у место светог писма.

Плутарх је био и ранитељ душа тако витешких карактера као Херни IV. (од Француске) Тирена и наших Напјера. Сер Виљем Напјер, нарочито, није се у младости својој ни растајао с њиме. Нема сумње да је ова књига и пробудила у њему оно страсно обожавање његово, великана старога света, и много допринела и карактеру и правцу његову у животу. За њега се (Сер Виљема) најзад прича: да се болујући пред смрт, а онако слаб и извурен, враћао у памети Плутарховим јунацима; па је по читаве часове гласно беседио о подвизима Александра Македонског, Ханибала и Цезара. За цело! ако би се могао узети глас од свију оних, који су се у своме добу дали повести за јунацима књига које су читали, онда би — Библију вазда изузев — пала, на сву прилику, огромна већина на Плутарха.

Па како је, збиља, то Плутарх успео да пробуди и осигура себи пажњу читалаца свију векова и народа од постанка свога па до данашњег дана? Пре свега за то што се и предмет Плутархова дела састоји из великих људи — људи — који су, доиста, заузели одлична места у историји света. Друга тајна Плутархова успеха лежи у самој дару сликања лична карактера својих јунака што је он имао око да види и перо да опише најзначајније прилике и догађаје из њихова живота. Најинтереснија страна великих људи пре ће бити њихова личност него ли њихова радња; нас више занима да знамо како су они изгледали, него ли какву су мудрост показали. Отуда — са тог управо личног извора и принципа — биографије и црпу своје дражи и чари. За то и има људи чији је живот куд и камо речитији од њихових речи и беседа, и чији је лични карактер далеко претежнији од њихових дела.

Исто тако мора се приметити, да, док су најбоље слике Плутархове, израђене у величини жива ориџинала, многе су и проста *попрсеја*. И она су, међу тим, тако лепо склопљена и сливена, да се најбоља међу њима — као живот Цезара и Александра — даје прочитати за по часа. Сведена на ову меру она су доиста импозантнија од каквог мртвог колоса или преувеличаног исполина. Истрага и опис карактера тако су прости и природни, и при том тако језгровити да се Монтењ, чак, и тужи на лаконство Плутархово. „Нема сумње“ — вели он —

„да је Плутарх тиме као писац у вајди, али смо ми, као читаоци, у штети. Плутарх је полагао више на нашу похвалу, и волео је да нас остави и глатне по прочитању његове књиге него ли да нас наклајука стварима које смо већ читали. Он је знао врло добро да се може претерати у описивању и најлепших предмета, па је и сувише избегавао ту крајност“.

Плутарх је имао и дара цртања и нежнијих страна и ситнијих особина, и слабости и недостатака својих јунака; а све је то и нужно за верно и тачно сликање. „Видети га“ — воли Монтењ — „где из живота свог јунака вади какву ситницу, или се хвата за једну реч која и не изгледа бог зна како важна — па то већ вреди колико и читаве лекције“. Он се на прилику дотле упушта да нам прича чак и то: како је Александар Македонски навлаш носио главу своју у страну; како је Алкибијад био вицош, и како је лепо било чути га где *врска*. За тим (прича нам) како је Катон имао црвену косу и граорасте очи; како је био зеленаш и продавао своје робове чим су постајали неспособни за тешке послове. За Цезара вели, да је био ћелав, и да је волео да се лепо обуче; а за Цицерона вели да му је (као нашем лорду Брујаму) и нос по који пут играо!...

Оно, такве ситнице могу изгледати као нешто испод достојанства биографа; али Плутарх је мислио да су оне потребне ради верности и потпуности слике. И доиста, он је са тим ситницама — тим личним цртама, особинама, навикама и карактерима — успео да нам представи људе такве какви су. У толико је већа управо Плутархова заслуга за поклањање пажње овим малим стварима, а што он није нигде изгубио из вида велике стране и моменте својих предмета, као што се није на првима опет и сувише задржавао. По који пут га видимо где се служи и каквом zgodном анегдотом да наслика карактер свога јунака, и у томе он боље успева него што бо читави табаци реторичког описивања учинили. На дугим местима, опет истиче нам омиљене девизе, изреке, *правила* својих јунака, и кроз њих често отвара нам и показује и само срце њихово.

Нити је Плутарх остао дужан слабостима и недостацима својих великана, јер и највећи људи имају по неку махну, кривину или жицу; па где се збиља, и види да су и они *људи*! Неко нам и може из даљине изгледати и као полубог; али, кад му се приближимо, наћи ћемо да нам је брат, јер, као и ми, грешан човек. „Ово је таква истина“ — вели Волтер — да се људи, који се изнад осталих уз-

дижу својим даровима приближују њима скоро увек по својим слабостима! А као зашто би нас (вели даље Волтер) таленти и направили нешто ван света и над њиме!

Изношење недостатака великих људи на видик, није дабоме, без својих корисних страна; јер као што је Др. Денсп врло добро приметио: „ако би нам се показивале само светле стране таква карактера, ми би морали очајавати о могућности да се на њих угледамо и да их у ма чему стигнемо“.

Плутарх, и сам, правда своју методу сликања живих људи, тиме што вели: „ја не пишем историје него биографије.... И најсјајнији подвизи не дају нам увек довољну карактеристику људи — њихових врлина ни порока. Неки пут ће нам, пак, и једна ситница једна реч или шала, њихова више казати о њима но читаве битке и опсаде, и у њима поклане хиљаде. Управо, и као год што ће живописац увек највише гледати да погоди црте лица и израз очију у свога јунака — јер се у њима огледа и карактер људски — а остало радити узгредно — тако се и мени мора дозволити да поклоним нарочито пажње оним знацима и потезима у којима се људска душа огледа. На овај начин ја ћу описати људе и њихов живот, а други нека описују догађаје, битке и ратове“. (Плутарх).

Ствари, привидно незнатне, могу важити много и у биографији као год у историји, где мале чињенице повлаче за собом велике последице. Тако, Паскал примећује: „да је у Клеопатре нос био мало краћи, сва је прилика да би и лице целог света други облик добило“. Да није *Дебели Пеши* имао много милосница Арани би прегазили Јевропу; јер је ванбрачни син тога краља, *Шарл Мартел*, био тај који их је разбио на уру и потом и истерао из Француске.

И за Валтера Скота може се рећи: да није још као дете, трчећи по соби, зло угануо своју ногу он би у своје време био војник а не књижевник. Јер, кад је његов син навалио да иде у војску, ево како је он писао своме пријатељу Саутију: „Ја немам права да спорим моме сину избор који би и сам учинио у своје време да сам само кадар био“. Дакле, да није Скот остао сакат, он би се извесно борио у Шпанији противу Наполеона и на сву прилику, покрио прса своја орденима и медаљама! али онда инглеска књига не би знала за „Иванха“, „Стару прошлост“ и оне *Веверли* новеле, које су њега обесмртиле, а отаџбину његову славом обасјале.

Као што се зна и чувени Таљеран био је на-

мењен за војску, али пре времена остане сакат и на тај начин принуђен да се књигама посвети. Резултат тога је био тај: да је он најзад заузео највидније место међу дипломатима свога доба.

Нити је Бајронова нога дрвена мало допринела његовој поетској судбини. На против сва је прилика, да није та слабост његову сујету пекла и болела, да би он био кицош првог реда, и да ко такав не би никада ни реда написао. Несретна нога, пак, изгледа да је будила дух и распаљивала огањ прегнућа у њему, као што га је и бацала на поље на које, — знамо, већ, какве је песничке венце побрао.

Па и *грби* једнога Скарона биће да смо дужни за познате *циничке* стихове; док и наказитост *Попова* тела није без заслуга за његову *сатиру*; јер вели Довс о њему: „он је грбав и с лица и с леђа“.

И заиста, биће да је, у многоме бар, имао право лорд Бекон кад је о ово по наказности тела казао: „ко год има у себи нешто што га излаже презрењу, то нешто важно ће га кретати да се успне да се руга спасе. И ето за што су наказни људи у исто време и крајње смели људи“.

Као год у фотографији, тако и у биографији, мора бити по предмету светлих и тавних страна. Нити животописац ставља сликаног у положај који истиче његову наказност, нити ће први биограф давати сувишна места недостатцима карактера који хоће да представи. Мало у осталом, и има људи који ће, као Кромвел, рећи свом живописцу Купру: „насликај ме, молим те, онаква какав сам, — али баш онаква какав сам — јер нећу ни пегу да изоставиш“.... „Биографија је — вели Валтер Скот — „најзанимљивија врста писања, али она губи све чари кад се мрачне као год светле стране описаних карактера подједнако и верно не износу. Ја бар, не могу да слушам књижевнога ласкања као год што не могу да гледам у позоришту фалцију јунака“.

Чувени књижевник наш *Адизон* био је један од оних који су волели да дознаду што више могу о *личности* и *карактеру* самих књижевника. „Мене интересује — вели он — њихова лична историја, њихово искуство, нарав и наклоности. Личе ли они на своје књиге? Да ли су они и тако лепо радили као што су лепо мислили“?....

Од своје стране Сер Едертон Бридес, пита: „Зар се не би ми радовали да дознамо баш како је живео и осећао један Водствчрт, Саути, Колфиц, Камбел, Рацерс, Мор, Вилсон? па још да нам они сами, *по души*, испричају: с ким су у младости

друговали? кога су волели, а кога мрзели? Куда су нагињали, и где су запињали? на коме су мегдану и с чим победили, као и на којој су се стени разбили? Какве су укусе имали, и са каквим су се средствима борили и т. д. и т. д.“....

У потврду ове жеље Адичонове, могли би навести стварни пример самога *Месона* који је на прекоре — што је штампао и *приватна писма* чувенога *Греја* — одговорио: „па зар ви хоћете да моји пријатељи излазе пред вас увек у униформи“?

Џансон је био мњења, да за веран опис ма чијег живота, треба биограф да је лично и добро познавао овог човека. Међу тим, неке од најславнијих биографија написане су без овог услова. Шта више изгледа, да је интимно познанство биографа Брусамова и Линдхорстова, лорда Камбела и шкодило перу његову, у колико га је навело да умали вредност и увелича пеге њихова карактера. Даље, вели Џансон: „ако ко хоће да опише чији живот, онда ваља казати и све шта је у том животу било“. Ни особине ни породице не смеју ту изостати, јер и оне ударају печат карактеру“. Али тегиба је у вршењу оваког задатка та: што се оваке ствари дознају од људи док су живи, а док су живи не пише им се или из хатара, јавности не предаје историја. То бива тек кад они у гроб сиђу, а донде се опет многе ствари побораве, или иначе другаче изгледају. Сем Џонс'н, који је горњи закон положио, није имао куражи да каже све што зна о песничким савременицима својим, јер вели: „да пробам то учинило би се као да бос ходим по врелу пепелу“.... Између осталих, и ово је разлог за што не можемо ни од блиских рођака да добијемо верну слику карактера знаменитих људи; а једва да можемо тако што очекивати од њих самих, јер људи су људи, па неће у својим мемоарима да кажу све што о себи знају. У том погледу свети Августин је један редак изузетак, јер нам је он у својој „*Исповести*“ изнео у свој негоји сву порочност и себичност, сво непоштење и неваљалство своје. — Међу нашим *Хајленџанима* постоји и изрека која гласи: „да случајно људма на челу пише шта су, они би нашли шешир који би се до обрва носио.“ „Нема човека“ — вели Волтер —, у коме нечега мрскога нема; — ни људска душа која на животињу не би личила. Мало нас је само који ћемо то често и поштено да признамо.“

Русо се хвали да је у својој „*Исповести*“ све што је имао исповедио; али, очевидно и он је много више од света сакрио но што му је у ствари открио.... Сам Шамфор — један од последњих људи

да од чега зазру има да и за длаку маре шта ће о њима жив свет рећи — и тај човек на једном месту ово вели: „Према садањем стању људског друштва, савршено је немогуће ма коме открити тајне свога срца. Појединости рођенога карактера, али нарочито слабости и пороке своје, неће људи исповедити ни најбољем пријатељу“....

Што се *аутобиографија* тиче, оне могу садржати истину у онолико у колико је се дотичу; али, по што извесно преко многих ствари ћутом прелазе, то нам оне у ствари остављају лажан упечаток. Оне могу бити и плашт — а по који пут и апологије — али нам не показују самога човека колико *он* што би он волео да буде. Не велимо да лични профил не мора бити веран, али ко зна да ли какав траг ил' белег око ушију, или каква пега у очима, не би, кад би се показала дала са свим други израз целом лицу. И Скот и Мор и Саути и други почели суда пишу своје биографије, па су их напустили — нашав сам задатак и сувише тежак и тугаљив.

Ма да писмо и ми (Инглези) сиротиња Французи су богаташи у ове врсте литературе, која обично узима вид „*мемоара*“. Ту долазе тако звани „*Memoires pour servir*“, као што су они *Силија*, *Де-Комина*, *Лозена*, *Де-Реца*, *Де-Туа*, *Рошфуклоа* и т. д. у којима је забележена и огромна маса сличица и потанког обавештења о многим великим личностима историје. Те су књиге пуне анегдота, које нам представљају живот и карактер дотичних као што има у њима појединости које би се могле назвати и „*фриволнима*“, али које сипају и обилату светлост на друштвене навике, и општу цивилизацију времена о коме се прича.

(НАСТАВИЋЕ СЕ).

О Г Л А С

Суд општине београдске издаће путем јавне лицитације следсћа имања и разна права општинска под закуп и то:

1. I. и II. дућан под читаоницом на дан 8. Августа, т. г. на лицу места за три године,
2. I. II. и III. дућан у главној чаршији такође на лицу места за три године на дан 9. Августа, т. год.
3. Кућу у „Абацијској улици“ за три године, на дан 11. Августа т. год. онет на лицу места;
4. Кућу на „Дорћолу“ за три године, на дан 12. Августа т. год. на лицу места;

5. Подрум код саборне цркве на три године на дан 13. Августа т. год. такође на лицу места;

6. Цубок од говеђи месарница за једну годину на дан 16. Августа т. год. пред кафаном Урошевом на Теразијама;

7. Саланско право општинско за ово јесење време на дан 17. Августа т. год. опет пред кафаном Урошевом.

8. Акцис механски за једну годину на дан 18. Августа т. год. такође пред Урошевом кафаном, и

9. Плацеве за употребу радње саланске за ово јесење време на дан 19. Августа т. године такође пред кафаном Урошевом.

Сем наведенога имају се држати лицитације још и за следеће потребе, и то:

10. За набавку 60.500 сена и 32.800 кила јечма, што је потребно за храну коња чете пожарне на дан 20. Августа т. г. за једну годину.

11. За набавку кова за коње чете пожарне на дан 22. Августа т. г. за једну годину.

12. За набавку од 30.000 до 42.000 кила гаса за осветлење вароше за годину дана на дан 23. Августа т. год.

13. За набавку 600 туцета машине и до 400 метара платна за фењере, на дан 24. Августа тек. године.

14. За набавку потребне количине нови и оправку стари фењера за годину дана, на дан 25. Августа т. год.

15. За набавку 300 до 350 метарских хвати дрва за огрев општински и школски на дан 27. Августа т. год.

16. За набавку разнога канцеларијског материјала за општину и школе, на дан 30. Августа тек. године.

17. За оправку свију возова општинских за годину дана на дан 31. Августа т. године.

18. За набавку до 600 кила олова за маркирање мяса на кланици, на дан 1. Септембра т. године, и најзад

19. Лицитација за чишћење пијаца и других места општинских за годину дана, на дан 2. Септембра тек. године.

Лицитација од броја 10 до 19 овога огласа закључно држаће се у рачуноводству Суда општинскога.

У име кауције полаже се за цубок од говеђи месарница 3.000, за саланско право 120, за Акцис механски 2.400, за сваки плац салански по 60, за набавку сена 10%, за набавку јечма 10%, за ков коња 100, за набавку гаса 470, за набавку машине 100 а за набавку платна 100, за набавку нови и оправку стари фењера 300, за набавку дрва 600 динара, а кад се лицитација одобри измириће лицитавди и ресто 20%, на целу излицитирану суму, за набавку разног канцеларијског и школског материјала, 10% од вредности излицитиране суме, за оправку возова 200, и за набавку олова за маркирање мяса 100 динара, у готовом новцу или на пирима српским од вредности.

Ближи услови за давање свега овога под закуп могу се видети сваког дана у канцеларији рачуноводства судског а и на сам дан лицитације.

Лицитација почиње свакога дана од 8 до 12 пре и од 3 до 5 сати по подне — када ће се закључивати изузимајући случај где се надметање и после овог рока продужи.

Позивају се сви они који би што од поменутих имања, права и другог хтели узети да одређених дана дођу на лицитацију.

Из седнице Суда општине београдске СБр. 8723. 23. Јула 1888 год. у Београду.

ОГЛАС

Наступило је време да се изврши упис ђака за основне школе.

Председништво школског одбора овим опомиње родитеље и стараоце ђака да децу ради уписа одводе у дотичне школе тако, како би се могао одпочети рад у школи од 16. т. месеца.

Из седнице школског одбора Бр. 107. 8. Августа 1888 год. Београд.